

2024Z15900

Vragen van de leden **Hirsch** (GroenLinks-PvdA) en **Zeedijk** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp over *steun aan het maatschappelijk middenveld wereldwijd* (ingezonden 15 oktober 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met de toenemende druk op het maatschappelijk middenveld (kerken, ngo's, vakbonden, mensenrechtenverdedigers, etc.) samenhangend met de wereldwijde druk op democratieën, zoals gesignaleerd door onder andere waakhonden als Civicus en Freedom House?¹

Vraag 2

Deelt u de conclusies van genoemde bronnen dat de maatschappelijke ruimte (*civic space*) wereldwijd onder zeer grote druk staat? Zo niet, waarom niet?

Vraag 3

Onderschrijft u het belang dat maatschappelijke organisaties spelen in onder meer bevordering van leefbaar loon voor fabrieksarbeiders, leefbaar inkomen voor kleinschalige boeren, schoon drinkwater, het tegengaan van kinderarbeid en ontbossing, hulp bij het aanpassen van lokale gemeenschappen aan de gevolgen van klimaatverandering, het opkomen voor vrouwenrechten, en het voorkomen en tegengaan van gewapende conflicten? Zo niet, waarom niet?

¹ European Union Agency for Fundamental Rights, 18 oktober 2023, fra.europa.eu/en/publication/2023/civic-space-2023-update
Civicus, «State of Civil Society Report 2024», www.civicus.org/index.php/state-of-civil-society-report-2024/
Economist Intelligence Unit, «Democracy Index 2023», www.eiu.com/n/campaigns/democracy-index-2023/?utm_source=economist&utm_medium=daily_chart&utm_campaign=democracy-index-2023
Freedom House, «Global Freedom Status», freedomhouse.org/explore-the-map?type=fiw&year=2024
OECD, www.oecd.org/en/topics/sub-issues/open-government-and-citizen-participation/civic-space.html,
VN, «OHCHR and protecting and expanding civic space», www.ohchr.org/en/civic-space
Wereldbank, «Why the World Bank's IDA is deepening its partnership with civil society», 9 september 2024, blogs.worldbank.org/en/voices/why-the-world-bank-s-ida-is-deepening-its-partnership-with-civil-society

Vraag 4

Heeft u kennisgenomen van het belang dat het bedrijfsleven hecht aan ontwikkelingsamenwerking²? Bent u het eens met de stelling van de top van het Nederlandse bedrijfsleven dat de sterke Nederlandse economische positie in tal van ontwikkelingslanden onder druk komt te staan door de grote bezuinigingen op ontwikkelingsamenwerking? Indien niet, waarom niet?

Vraag 5

Bent u bekend met het werk van bedrijven, ngo's, vakbonden en kennisinstellingen op duurzame handelsketens, via onder meer IDH, IMVO-sectorconvenanten en bilaterale samenwerking tussen bedrijven en ngo's? Bent u het eens dat ngo's, vakbonden en kennisinstellingen unieke kennis hebben van de lokale context in productielanden waar veel Nederlandse bedrijven actief zijn? Nu de CSRD (rapportagewetgeving) en de CSDDD (ketenzorgplichtwet) een feit zijn en bedrijven deze wetgeving moeten naleven, ziet u de belangrijke rol van maatschappelijke organisaties en vakbonden in het ondersteunen van bedrijven bij hun ketenzorgplicht?

Vraag 6

Ziet u meerwaarde om het werk en contacten in productielanden en internationale toeleveringsketens van bedrijven via maatschappelijke organisaties en vakbonden te behouden? Zo niet, waarom niet?

Vraag 7

Bent u bekend met de aangenomen motie Dobbe c.s. (Kamerstuk 36 180, nr. 107), die de regering verzoekt om in het maatschappelijk middenveld te investeren? Bent u derhalve bereid om de bestaande steun van de Nederlandse regering voor *civic space* en maatschappelijke organisaties die zich in ontwikkelingslanden inzetten voor ontwikkeling te continueren? Zo niet, waarom niet?

Vraag 8

Bent u, gelet op de enorme druk op *civic space* volgens o.a. Civicus, de VN, de EU, etc. bereid om het Civic Space Fund (CSF) te handhaven? Zo niet, waarom niet?

Vraag 9

Kunt u de antwoorden op deze vragen toesturen binnen drie weken, of ten minste voor de behandeling van de begroting Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp?

---

² Onder andere VNO-NCW in de Telegraaf, 3 juli 2024, <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/1862790487/laten-we-ons-niet-terugtrekken-achter-de-dijken-internationale-relaties-cruciaal-voor-dit-land> en Evofenedex, 18 september 2024, <https://www.evofenedex.nl/actualiteiten/bezuinigingen-buitenlandse-handel-en-ontwikkelingshulp-bemoeilijken-ambities-kabinet>